

Skadeforebyggende
forum

Forside

Om oss

Aktivitet

Skadedata

Forebygging

Trygge lokalsamfunn

Publikasjoner

English

Tre K:er for et tryggere samfunn Kunnskap – koordinering – klokskap

By Fritz Aflerås

Eva J Vaagland, daglig leder
Skadeforebyggende forum

SKADEFOREBYGGENDE FORUM skal

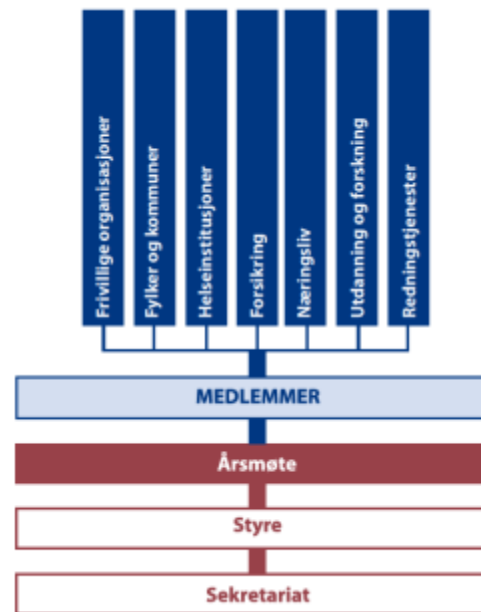
- Bidra til å samle, formidle og styrke **kunnskap** om skadeforebygging
- Bidra til **koordinering** mellom aktører og initiativer – på tvers av fag og sektorer
- Få fram at forebygging er fornuftig – at det er **klokskap** satt i system

Skadeforebyggende Forum

en liten organisasjon med store nettverk

- Samler aktører fra frivillige organisasjoner, næringsliv og offentlig sektor
- Arbeider tverrsektorielt
- Møtested - sprer informasjon og motiverer til innsats, aktiviteter og forskning.
- Pådriver (og vaktbikkje) - rolle
- Unik erfaring, kompetanse og nettverk, etablert i 1985
- Grunnfinansiering fra Helse- og omsorgsdepartementet og FNO (Finansnæringens fellesorganisasjon)
- Deltar i internasjonale nettverk og prosjekter

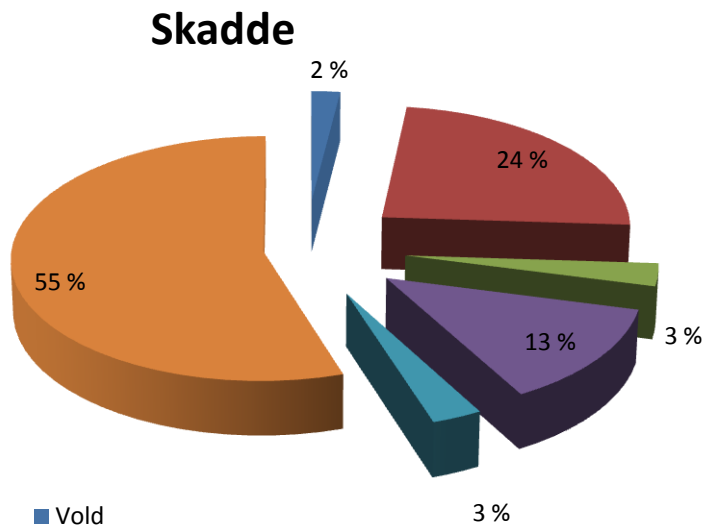

Mange ulykkesskader går å forebygge

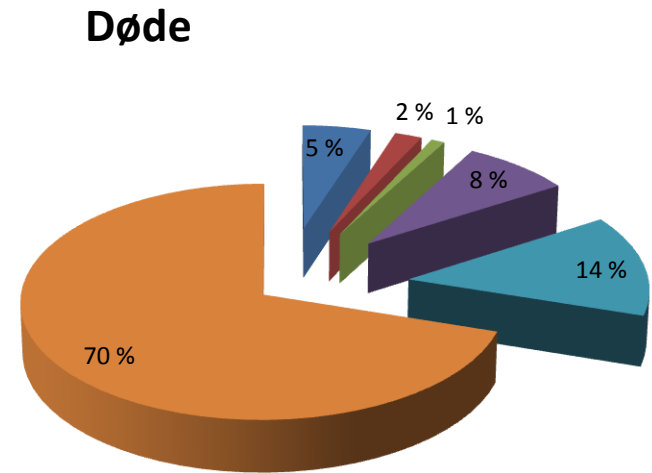
”Även sjukdomar som polio förklarades tidigare med slumpen, ödet eller Guds straff, det var innan man förstod de verkliga orsakerna och därigenom kunde börja förebygga systematiskt på vetenskaplig grund”

Professor Ragnar Andersson,
Universitetet i Karlstad

Skadde og døde innenfor ulike skadesektorer

- Vold
- Selvpåført
- Brann
- Trafikk
- Arbeid
- HSF

- Vold
- Selvpåført
- Brann
- Trafikk
- Arbeid
- HSF

Skadde og døde innenfor ulike skadesektorer

Sektor	Vold	Selvpåført	Brann	Trafikk	Arbeid	Idrett	Hjem, skole, fritid
Antall døde pr år	40	550	60	300	60	5-10?	1.300
Antall skadde legebehandlet	25.000	10.000	5.000	40.000	80.000	90 000	270.000

Mange aktører gjør gode innsatser – men bildet er fragmentert

Forumets prioriterte innsatsområder:

TRYGGE LOKALSAMFUNN

DRUKNINGSFOREBYGGNING

SIKKERHET FOR BARN OG UNGE

ELDRES SIKKERHET

Barnesikkerhetsrådet

Har fokus på bl.a.

- Produktsikkerhet
- Barn i bil
- Sikker skolevei
- Mestring
- Bruk av sykkelhjelm
- European Child Alliance
– europeisk samarbeid

Eldresikkerhetsrådet

Har fokus på bl a

- Forebygging av fallulykker
- Fysisk aktivitet
- Brann og eldre
- Europeiske samarbeidsprosjekt

Drukningforebyggende råd

Safe Communities

et WHO begrep, en sertifiseringsordning og en internasjonal bevegelse

- Basert på “The Stockholm manifest” fra 1989
- Et globalt nettverk med 230 kommuner
- 17 “Affiliated Centers” – universitets- og forskningsinstitusjoner som støtter virksomheten
- 10 “Certifying centers” som koordinerer virksomheten i egen region og godkjenner nye kommuner
- Nettverksmøter, programgrupper og internasjonale konferanser

Skadeforebyggende forum er oppnevnt som Affiliated Center og står for den nasjonale sertifiseringen

Klokskap satt i system

En standard for lokalt skadeforebyggende arbeid

1. En infrastruktur basert på partnerskap og samarbeid, styrt av en tverrsektoriell gruppe som er ansvarlig for å fremme sikkerhet i lokalsamfunnet. Forankre kommunelledelsen.
2. Et langsiktig og bærekraftig program som dekker alle aldersgrupper og arenaer
3. Særskilte aktiviteter rettet mot spesifikke høyrisikogrupper og sårbare grupper
4. Ulykkesmønster og årsaksmønster må kunne dokumenteres
5. Arbeidet skal evalueres
6. Deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk av 'Trygge lokalsamfunn'

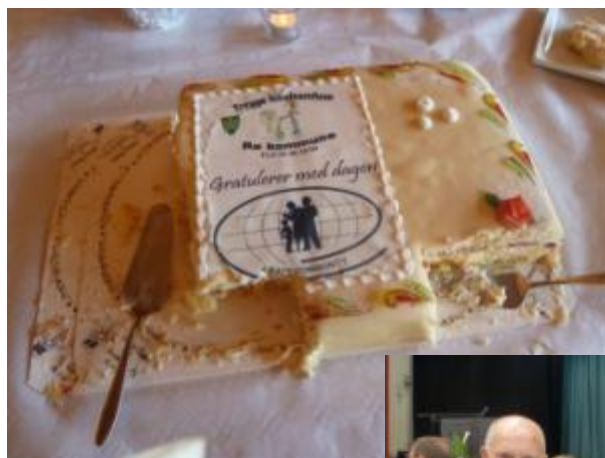

Kriteriene er de samme for alle medvirkende bydeler / kommuner / regioner, men arbeidet organiseres og legges opp i forhold til lokale forutsetninger.

**Strategi- og utviklingsseminar for
Trygge lokalsamfunn, Lysebu 17. – 18. januar 2011**

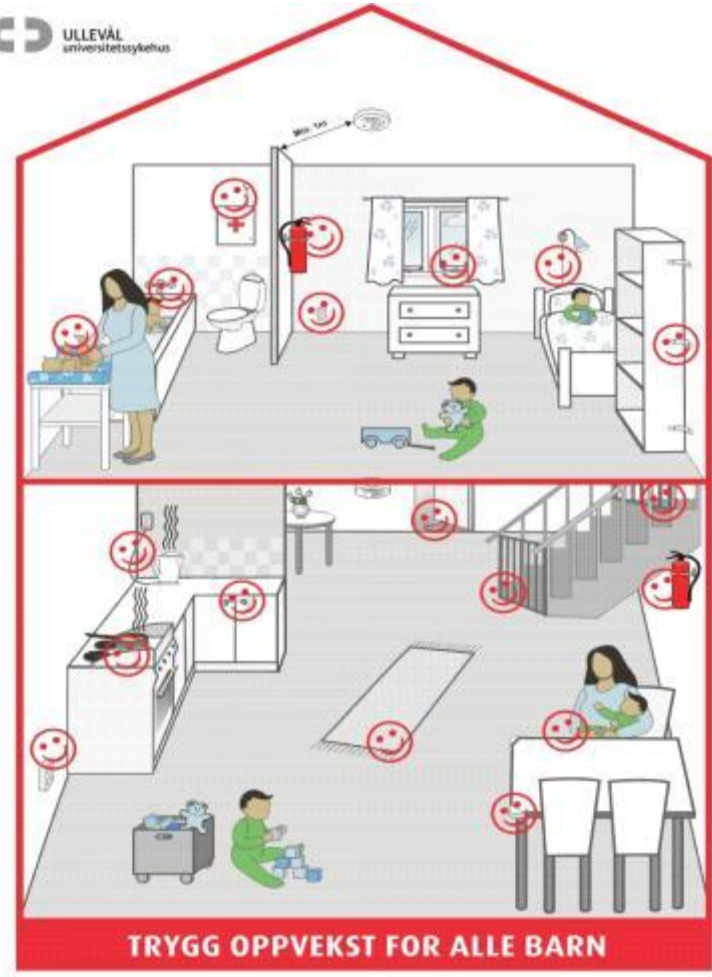
Re, Vestfold, mai 2011

Nissedal, Telemark, september 2011

MINOS – Minoritetsrettet informasjon om sikkerhet

Ikke ta kunnskap for gitt

NORSK

	BRANN _____	110
	POLITI _____	112
	AKUTT SKADE _____	113
	GIFT _____	22 59 13 00
	OSLO LEGEVAKT _____	22 93 22 93
	FASTLEGE _____	

ULSVAL
Lærings- og Helsevitenskapshøgskolen (LH) 0403 100 00

VISSA ER
HISSELETTING

Therapeutisk Eksamen, Eksamen i Eksamen

VIETNAMESISK

	HỎA HOẠN _____	110
	CẢNH SÁT _____	112
	THƯƠNG TÍCH KHẨN CẤP _____	113
	CHẤT ĐỘC _____	22 59 13 00
	BÁC SĨ TRỰC OSLO _____	22 93 22 93
	BÁC SĨ CỐ ĐỊNH _____	

ULSVAL
Lærings- og Helsevitenskapshøgskolen (LH) 0403 100 00

VISSA ER
HISSELETTING

Therapeutisk Eksamen, Eksamen i Eksamen

Publikasjoner

“Vi skal være fleksible, fokuserte og parate”

Flyvende farlige brannballonger

? – I slutten av januar ble flere av de gamle trehusene i Telthusbakken «angrepet» av flyvende brannballonger. På tak og terrasser ble det funnet rundt 10 delvis utbrente ballonger. Dette er cirka 70 centimeter høye varmluftsbullonger. Problemet ligger i at disse drives frem av brennende tennvæske eller rødsprit. Det vil si åpen flamme i fri flukt. Det er pr. i dag fritt tillatt å produsere og selge slike brannballonger i Norge. En bruker kan i verste fall bli ansvarlig for å ha startet en husbrann. Hvilke planer har brannvernmyndighetene for å begrense bruken av disse mulige brannstifterne? Et forbud innenfor eldre, verneverdige trehusområder burde kunne prioriteres, sier Knut Nordby, beboer i trehusperlen Telthusbakken.

SVAR: – Brann- og rednings-etaten kan registrere en økning i bruk av skylanterer, lyslykter eller thailandske fredslukter. Etaten utsteder ikke tillatelse til å sende opp slike lanterner i Oslo (ref. forskrift av 26. juni 2002 nr. 847

Fleire trehusbeboere i Telthusbakken opplevde å bli angrepet av slike lyslykter.

FOTO: KNUT NORDBY

om brannforebyggende tiltak og tilsyn). I paragraf 8-2 står det at det «ikke er tillatt å gjøre opp ild eller behandle ting som representerer en brannfare utendørs under slike forhold eller på en slik måte at det kan føre til brann». Det står også at oppgjort ild ikke må forlates før den er fullstendig slukket. Etaten definerer disse lanterne som en stor brannrisiko. Man har ingen kontroll på hvor de lander, og man vet ikke om de er slukket når de lander. De kan derfor antenne en brann uten at man vet om det. I tillegg ser etaten det i sammenheng med de generelle aktsomhetsbestemmelsene i lovverket (jf. Brann- og eksplosjonsvernloven paragraf 5 om at man skal opptre slik at brann ikke oppstår), sier Morten Engmann, branninspektør/fagansvarlig farlig stoff i Oslo brann- og redningssetat.

Flere skadet av løpsk hoppemadrass

■ En hoppemadrass på Festplassen i Bergen ble i går tatt av vinden og meide ned mennesker, trafikkllys og lyktestolper. Ni personer ble sendt til legevakten. Tre av de skadede var barn. Folk ved en fotgjengerovergang ble slått i bakken. Trafikklys på begge side av veien ble bøyd og brukket tvers av på grunn av sammenstøtet. **Dag Rune Nordhus** og **Robert Soot** sto og ventet på grønt lys da madrassen kom.

– Jeg sto foran lyktestolpen da den ble bøyd. Den traff meg i armen, sier Nordhus.

(NTB)

Aftenposten 3.4.11

Ifølge Bergens Tidende var det idrettslaget Viking som hadde satt opp hoppemadrassen i forbindelse med arrangementet Bylerdag.

Tre gode grunner for forebygging

- Det sparer enkeltpersoner og deres pårørende for lidelser og tap
- Det sparer samfunnet for store kostnader
”Hvis hver tiende skade hadde vært forebygget hadde vi spart 17 milliarder årlig”
- Det er (ofte) enkelt – og det gir raske resultat

”Vaksine” mot drukning?

”Faktisk er drukneulykker en af de ulykkestyper der mest effektivt kan forebygges, helt på linje med forebyggelse af infektions- og smitsomme sygdomme som kolera og malaria, og omkostningen ved at ”vaccinere” et barn mod drukning, ligger også på linje med hvad en vaccine mod smitsomme sygdomme koster.”

Erik Bech, Kystlivredningschef
TrygFonden Kystlivredning

Innsats nytter

- En studie i Nederland viser at ved å lære barn fallteknikk i skolen kunne man redusere forekomsten av håndleddsfrakturer med 44%
- Harstad kommune har arbeidet aktivt for å redusere skoldnings-skader hos barn. Med informasjon og holdningsskapende kampanje er skadene redusert med 30%
- Helge Lund, kommunelege i Os, har drevet med skaderegistrering i mange år, og sett betydningen av sandstrøing. Hoftebrudd er redusert med 50% i kommunen.

Mot lysere tider?

- Ny nasjonal strategi
- Samhandlingsreformen
- Fylkets nye rolle i folkehelsearbeidet
- Ny plan- og bygningslov
- Universell utforming
- Ny folkehelselov

- Politisk interesse for forebygging (?)

*”Den som vil forandre hele verden
kan med hell starte i dens sentrum
og begynne med seg selv”*

Piet Hein

Alle har et ansvar - HMS i hverdagen

Husk bilbelte

Utvikling

Det var som det var
tills det blev som det blev.

Det blir som det blir
när det är som det är.

Det är som det är
tills det blir som det blir
Faran är att det blir som det var

Alf Henriksson

**Takk for
oppmerksomheten ! 😊**

Eva Jakobson Vaagland
eva.vaagland@skafor.org

www.skafor.org